

УДК 656.13

М.В. Бабій

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя, Україна

ДОСЛІДЖЕННЯ РАЦІОНАЛЬНОЇ ТРИВАЛОСТІ РОБОЧОГО ЧАСУ ВОДІЯ

M.V. Babiy

RATIONAL DURATION RESEARCH OF DRIVER WORKING TIME

Підвищення аварійності на автошляхах України вимагає детального дослідження причин їх виникнення. Якщо проаналізувати статистичні дані, то ДТП трапляються в двічі частіше після семи годин перебування водія за кермом і майже в десять раз, коли більше дванадцяти годин. Основна частка ДТП з тяжкими наслідками якраз припадає на цей період. Однією із вагомих причин виникнення таких пригод є значне притуплення уваги водія через його втому. Дослідження раціональної тривалості керування транспортним засобом має пряме значення до збереження життя, здоров'я і майна на дорозі.

В ряді літературних джерел можна бачити різні обґрунтування тривалості робочої зміни водія, в основному, всі сходяться на думці, що 8-ми годинна тривалість є найоптимальнішою. Але тут потрібно чітко розмежовувати тривалість робочої зміни водія та час перебування його за кермом. Спираючись на чисельні дослідження такого спрямування, регулювання робочого часу водія та часу перебування його за кермом регламентується на законодавчому рівні.

Якщо мова йде про 8-ми годинну тривалість робочої зміни, то тут потрібно доповнити, що це при 5-ти денному робочому тижні, якщо 6-ти денний робочий тиждень, то тривалість – 7 годин. Крім того, в обох випадках має бути скороченим на 1 год передвихідний день. Практичний досвід показує, що забезпечити це важко при виконанні водіями різних транспортних операцій. В таких випадках використовують підсумований час. В нього входять і час керування, і час відпочинку (простою). Враховуючи це, тривалість зміни не повинна перевищувати 10 год, у виняткових випадках – 12 год (за необхідністю завершити транспортну операцію), але час керування водієм транспортним засобом не повинен перевищувати 9 год. Відповідно до наказу Мінтрансв'язку № 340 від 7 червня 2010 року, тривалість керування транспортним засобом водієм не повинна перевищувати 48 год на тиждень.

Організація робочого графіку водія має враховувати фізіологічні потреби та можливості людини. Якщо безперервне керування транспортним засобом складає 4 год, то обов'язковою є перерва 45 хв. Вона може бути розділеною на частини. Тут також потрібно враховувати, що час відпочинку і харчування в робочий час водія не входять, а післязмінний відпочинок повинен складати неперервних десять годин.

Великою небезпекою сьогодення є нехтування цими правилами у "марафоні за гривнею", навіть зважаючи на можливе покарання за недотримання робочого режиму роботи водія. На практиці багато можна зустріти формальних графіків роботи водіїв, які працюють з "напарниками". В цьому можна пересвідчитись, спостерігаючи за маршрутними автобусами свого міста – одного і того самого водія можна бачити і о сьомій ранку, і о двадцять другий вечора. Звичайно, що автомобільних перевізників зобов'язали використовувати для обліку робочого часу водія тахографи, які ведуть відповідні протоколи. Але і це не є перешкодою до вчинення адміністративного правопорушення. Прикрим є той факт, що коли приходить усвідомлення, то втома за кермом вже тягне за собою важкі наслідки.